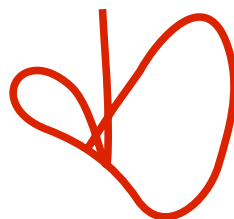

LIKABEHANDLINGSPLAN

Nyckelpigan

jan- 2011

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

1.1 Bakgrund	3
1.1.1 lagar	3
1.1.2 Skollagen	3
1.1.3 Diskrimineringslagen	3
1.1.4 Lpfö 98	3
1.1.5 Skinnskattebergs kommuns skolplan	4
1.1.6 Handlingsplaner för Skinnskattebergs kommuns förskolor	4
DEFINITION AV KRÄNKANDE BEHANDLING	4
2.1 Direkt diskriminering och indirekt diskriminering	4
2.2 Trakasserier	4
2.3 Annan kränkande behandling	4
3. VISION	4
3.1 Vision för förskolan i Skinnskattebergs kommun	4
4. KARTLÄGGNING AV NULÄGET	5
4.1 Kartläggning av nuläget på förskolan Nyckelpigan	5
4.2 Analys av resultat för förskolan Nyckelpigan	5
5. MÅL	6
5.1 Mål för Nyckelpigans förskola	6
6. KONKRETA ÅTGÄRDER	6
6.1 Åtgärder för Nyckelpigans förskola	7
7. ANSVARSFÖRDELNING	7
7.1 Förskolechefens ansvar	7
7.2 Förskolans ansvar	7
7.2.1 Förskolan Nyckelpigans ansvar	7
7.3 Föräldrarnas ansvar	7
7.3.1 Till dig som förälder	8
8. INFORMATION OM LIKABEHANDLINGSPLANEN	8
9. ATT UTREDA OCH ÅTGÄRDA TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING	8
9.1 Barn- barn	8
9.2 Vuxen- barn, vuxen- vuxen	8
9.3 Dokumentation	8
10. KVALITETSSÄKRING AV LIKABEHANDLINGSPLANEN	9
11. UTVÄRDERING	9
BILAGA - Handlingsplan för barn i behov av särskilt stöd	9

1. INLEDNING

Det demokratiska uppdraget

Det demokratiska uppdraget skall utgöra grunden för all verksamhet i förskolan, skolan, skolbarnomsorgen och vuxenutbildningen. Miljöerna skall vara utformade så att de är fria från förekomst av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Miljön skall därmed genomsyras av ett gemensamt förhållningssätt som präglas av respekt, solidaritet och tolerans. Som förebilder för barn och ungdomar skall vi sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet, vilja och lust att lära. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men förskola/skola skall vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnens fostran och utveckling.

1.1 Bakgrund

1.1.1 Lagar

Från 2009-01-01 gäller lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67). Den nya lagens syfte är att förtydliga förskolans och skolans ansvar när det gäller att garantera alla barns och elevers trygghet i förskola och skola. Det innebär att diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, sexuell läggning och funktionshinder förbjuds i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och gymnasieskola samt vuxenutbildning. Lagen innebär att barn och elever får ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling. Skadestånd kan utdömas om inte förskolan/skolan kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag.

1.1.2 Skollagen (SFS 1985:1100)

1 Kap. 2§

”Verksamheten i skolan skall utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan skall främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan...

1. främja jämställdhet mellan könen

2. aktivt motverka alla former av kränkande behandling som mobbing och rasistiska beteenden”.

14 Kap 8§

”Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan”. Lag (2008:571).

1.1.3 Diskrimineringslagen 1§ (2009-01-01)

”Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder”

1.1.4 Lpfö 98

”Förskolan vilar på demokratins grund. Verksamheten ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. En viktig uppgift för verksamheten är att grundlägga och förankra de värden som vårt samhällsliv vilar på” (sid. 7).

1.1.5 **Skinnskattebergs kommuns skolplan** (kapitlet Normer och Värden)

”Skolan har en viktig uppgift i att förmedla och förankra den värdegrund, som ett demokratiskt och humanistiskt samhälle är uppbyggt på.

Varje barn och ungdom skall ges insikt om människors lika värde oavsett bakgrund, kön religion eller nationalitet genom att själva bemötas med respekt och få behålla sin integritet. Denna insikt om varje persons unika personlighet och lika värde innebär att all form av kränkande behandling, så som mobbing och rasistiskt beteende, alltid skall motverkas aktivt. I detta arbete är det nödvändigt att skolan samverkar med andra aktörer.

Alla barn och ungdomar skall känna sig betydelsefulla, respekterade och trygga”.

1.1.6 **Handlingsplaner för Skinnskattebergs kommuns förskolor:** Öppenhet, respekt, solidaritet, påverkan, demokrati och ansvar. Dessa huvudområden lägger grunden för ett värdegrundsarbete (Normer och värden och Barns inflytande 2006, reviderad 2009).

2. Definition av kränkande behandling: (Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling, 2006).

2.1 **Direkt diskriminering:** ett barn behandlas sämre än andra barn.

Indirekt diskriminering: Man behandlar alla lika trots olika behov och förutsättningar.

2.2 **Trakasserier:** Ett uppträdande som kränker ett barns eller elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

2.3 **Annan kränkande behandling:** Ett uppträdande som utan att vara diskriminering, kränker ett barns eller en elevs värdighet och saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

3. Vision

3.1 Vision för förskolan i Skinnskatteberg

Förskolan skall verka för demokrati och allas lika värde. Förskolan skall vara en trygg plats där tillit, lek och arbetsglädje skapar lust att lära och stimulans att växa. Alla barn skall känna sig välkomna till förskolan. Vi accepterar olikheter och ser det som en tillgång för utvecklingen. Konflikter är en naturlig del av mänskligt samspel och får oss att växa som individer genom att vi hanterar dem på rätt sätt.

4. Kartläggning av nuläget:

För att motverka trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling fortbildas personalen genom ett kontinuerligt återkommande skolutvecklingsarbete. Detta innebär att vi kontinuerligt under året reviderar våra handlingsplaner, ”Normer och värden” och ”Barns inflytande” med tillhörande beviskriterier. I värdegrundsarbetet utgör handlingsplanernas grundstenar, öppenhet, respekt, solidaritet, ansvar, demokrati och påverkan, basen för förskolans verksamhet. Till verksamheten finns även en specialpedagog som konsulteras vid behov.

4.1 Kartläggning av nuläget på Nyckelpigans förskola

- Barnen pratar i stor grupp.
- Barnen kommer med förslag på förändringar och har ofta idéer på hur olika problem som uppstår kan lösas.
- Barnen säger ofta ordet tack när de t ex får något eller får hjälp med något.
- Barnen hjälper ofta varandra och oss vuxna i olika situationer.
- Barnen ber kompisar om hjälp vid olika situationer.
- Barnen visar empati när en kompis gjort sig illa och uttrycker ibland spontant medkänsla i ord.
- Vid enstaka tillfällen har vi även sett/hört att barn på ett tydligt sätt visat att de inte vill leka med ett speciellt barn.
- Barnen glömmer ibland att hälsa på andra barn som kommer till förskolan.
- Barnen pratar om olikheter och tillåter dessa.
- Ibland kan barnen beskriva sina känslor i ord.

4.2 Analys av resultat av Nyckelpigans förskola

All personal har arbetat för att förskolan skall kännetecknas av värme och engagemang. Vi har lagt stor vikt vid att skapa en bra kontakt med föräldrarna. Vi anser att en bra föräldrakontakt speglar av sig på barnen och lättare gör dem trygga på förskolan. Vårt arbetssätt har gjort att vi tidigt kan upptäcka kränkande behandling bland barnen i leken. Vi vuxna finns alltid i närheten av barnens lek och hjälper och stöttar dem alltid när konflikter uppstår. Vi uppmuntrar alltid barnens egna försök till konfliktlösning och försöker alltid att få barnen att beskriva sina känslor som t ex ledsen, arg, glad för varandra med hjälp av frågor som t ex Hur kändes det när...? Vi förebygger och förhindrar trakasserier och annan kränkande behandling genom att reda ut konflikter och prata med de inblandade barnen om det som hänt.

Vi delar ofta barngruppen i mindre grupper vid tex samlingar och mellanmål så att barnen med bra förutsättningar ska kunna träna på att prata i grupp och lyssna på kamrater.

5. Mål: Vi skall utifrån våra handlingsplaner ”Normer och värden” och ”Barns inflytande” vara en förskola

- fri från kränkningar
- där alla, både barn och vuxna känner sig trygga, upplever humor och glädje.
- där all personal arbetar för en miljö som kännetecknas av värme och engagemang
- där föräldrarna känner sig trygga när de lämnar sina barn.

5.1 Mål för Nyckelpigans förskola

- På förskolan följer vi alltid upp konflikter som uppstår. Alla inblandade barn får tillfälle till att berätta hur de upplever konflikten.
- På förskolan hjälper barnen spontant varandra och känner trygghet i att be en kompis om hjälp.
- Förskolan skall vara en trygg plats med mycket humor och glädje med ett öppet klimat gentemot barn och föräldrar.

6. Konkreta åtgärder

- Personalen på förskolorna gör barnintervjuer en gång per termin där det framkommer hur barnen upplever sin vistelse på förskolan.
- I barnobservationer som görs kontinuerligt av personalen framkommer hur barnen interagerar i gruppen.
- Beviskriterierna baserade på handlingsplanerna ”Normer och Värden” och ”Barns inflytande”, är mätmetoder som används kontinuerligt för att åskådliggöra hur personalgrupperna uppnår de uppsatta målen.
- Föräldraenkät en gång per år för att få veta hur föräldrarna upplever barnens vistelse på förskolan.
- Daglig kontakt med föräldrar främjar relationen och ger trygghet mellan barn, föräldrar och personal.
- Utvecklingssamtal minst 1 ggr per termin där föräldrar och personal samtalar om barnets upplevelse av sin vistelse och situation på förskolan. Ibland deltar barnet i samtalet.
- Handlingsplaner upprättas för barn i behov av stöd. Dessa används endast under barnets förskoletid om inte förälder begär annat.

6.1 Åtgärder för Nyckelpigans förskola

- Vi ska verka aktivt för att alla barn skall ha en/ fler kompisar att leka med.
- På våra samlingar ska vi leka lekar där barnen får träna på att samarbeta. Vi ska se till att alla får komma till tals och att inte avbryta varandra och fortsätta ge barnen bra förutsättningar genom t ex små grupper vid samlingar och äta mellanmål i omgångar.
- Vi ska fortsätta med att använda och uppmuntra ”kompisord” (och träna barnen i att använda känslord.
- Påminna barnen vid behov om att hälsa på barn som kommer till förskolan.
- Vi kommer fortsätta sträva efter en miljö fri från kränkningar.

7. Ansvarsfördelning

7.1 Förskolechefens ansvar:

I lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (SFS 2006:67) talas i 3§ om huvudmannens/rektors ansvar för att anställda följer sina skyldigheter när de handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget

- Upprätta en Likabehandlingsplan som årligen utvärderas i förskolans/skolans kvalitetsarbete.
- Att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.
- Att motverka direkt och indirekt diskriminering enligt kriterier fastställda i lagen.
- Att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och annan kränkande behandling.

7.2 Förskolans ansvar: (Lpfö 98)

”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan könen samt solidaritet med svaga och utsatta är värden som förskolan skall hålla levande i arbetet med barnen” (Förskolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden)

Alla som arbetar i förskolan skall:

”visa respekt för individen och medverka till att det skapas ett demokratiskt klimat i förskola, där samhörighet och ansvar kan utvecklas och där barnen får möjlighet att visa solidaritet och stimulera barnens samspel och hjälpa dem att bearbeta konflikter samt reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra ” (2.1 Normer och värden, Riktlinjer).

7.2.1 Förskolan Nyckelpigans ansvar

- Vid en diskriminering eller kränkning har vi det yttersta ansvaret att omedelbart vidta nödvändiga åtgärder.
- Snarast informera föräldrarna.

7.3 Föräldrarnas ansvar:

- Prata med ditt barn om kränkande behandling. Är något barn utsatt? Är någon ensam?
- Ta kontakt med förskolan om ditt barn berättar om trakasserier och kränkande behandling. Vi måste hjälpas åt för att skapa en förskola där alla har det bra.

7.3.1 Till dig som förälder:

Alla vuxna måste ta ansvar för barnens trygghet och därigenom skapa en förskola där alla har det bra.

- Lyssna på ditt barn.
- Fråga mer om det behövs.
- Reagera och kontakta personalen.

8. Information om Likabehandlingsplanen

- Vid inskolning och utvecklingssamtal
- Vid nyanställningar av personal
- På Skinnskattebergs hemsida

9. Att utreda och åtgärda trakasserier och kränkande behandling

Vid alla frågor om trakasserier och kränkningar gäller som utgångspunkt dialog och samtal.

9.1 Barn- barn (gäller att en vuxen deltar)

- Uppmärksamma, prata med barnen om det som hänt
- Låt alla barn som kan och vill få talutrymme
- Lyssna in de inblandades berättelse. Som pedagog vet du aldrig var det började!
- Ställ ”öppna frågor” t.ex -”Hur kände du då”? - ”Hur tänkte du då”? - ”Kunde du gjort på något annat sätt”? - ” Hur tror du att X kände det”?
- Skuldbelägg ingen! Berättelsen är sann och upplevd av den som har ”ordet”.
- När de involverade barnen fått sagt sitt, så skall alla vara överens om att det känns bra.

9.2 Vuxna- barn, vuxen- vuxen

- Lyssna in situationen. Ha modet att reagera om det behövs
- Diskussion mellan de vuxna skall ske utan att barnen är närvarande.
- Vid upprepade tillfällen kontaktas enhetschef, som i sin tur vidtar lämpliga åtgärder.

9.3 Dokumentation

- Personalen skriver ned vad som inträffat och vilka som fått information
- Personalen gör vid behov en skriftlig handlingsplan. Den används för att synliggöra vad det enskilda barnet eller en grupp barn, behöver för stöd av de vuxna för att t.ex förändra ett negativt beteende (se bilaga).

10. Kvalitetssäkring av Likabehandlingsplanen

- Alla vuxna inom förskolan skall känna till och aktivt arbeta för att Likabehandlingsplanen hålls levande.
- Nyanställd personal, vikarier och andra skall informeras om att en Likabehandlingsplan finns.
- Utifrån ålder skall Likabehandlingsplanen presenteras i barngruppen och den vuxne skall på ett enkelt och lättamt sätt involvera barnen i dess innehåll.
- Likabehandlingsplanen skall finnas på Skinnskattebergs hemsida.
- Likabehandlingsplanen är en del av förskolans kvalitetsredovisning.

11. Utvärdering:

- Personalen utvärderar och reviderar Likabehandlingsplanen i samband med den årliga kvalitetsredovisningen.
- Föräldrar har tillfälle att lämna in synpunkter på förskolans arbete i den årligt återkommande enkäten.
- Föräldrarrådet får lämna synpunkter på Likabehandlingsplanen i samband med den årliga redovisningen.